

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdulhamit GÜL** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Tayyip TEMEL
Van Milletvekili

Van Barosu Cezaevi Komisyonu, Özgürlük İçin Hukukçular Derneği Van Şubesi ve İnsan Hakları Derneği Van Şubesi Van F Tipi Ceza İnfaz Kurumunda mahpuslara yönelik kötü muamele ve işkence uygulandığına dair, hak ihlaline uğrayan mahpusların vekilleri veya aileleri tarafından yapılan başvurulara istinaden mahpusların durumları hakkında mahpuslarla ve hapishane idaresi ile görüşme gerçekleştirilmiş, gerçekleştirilen bu görüşmeler neticesinde tespit edilen hususlar raporlaştırılmıştır. Söz konusu raporda mahpuslar; "14 Ekim tarihinde hapishane idaresince siyasi mahpusların bulunduğu 4 odanın yeni tutuklanan mahpusların koyulacağı gerekçesiyle boşaltılmak istendiğini, 2 odayı boşaltmayı kabul ettiklerini, ancak son odayı boşaltmak için bir gerekçe olmaması ve hapishanede bu oda yerine kullanılabilecek boş oda olması sebebiyle oda değişimini kabul etmediklerini, Tutuklulardan H.A. ve oda arkadaşlarının hakaret ve darba maruz kaldığını, tepki olarak tüm siyasi mahpusların kapı vurma eylemi yaptıklarını, 30 mahpusun süngerli oda denilen yere götürüldüğünü ve yarım saat burada kalabalık bir şekilde ve karantinadaki mahpuslar ile karma bir şekilde bekletildiklerini, görüşmeler neticesinde eylemin sonlandırıldığını ve 30 mahpusun odalarına geri getirildiğini" aktarmışlardır. Yine 22/10/2021 tarihinde görüşülen bir mahpus; "20/10/2021 tarihinde de odalara baskın yapılarak 15 mahpusun darp ve hakarete maruz bırakılarak süngerli odaya götürüldüğünü" aktarmıştır. Heyetin cezaevi nöbetçi müdürü ile yaptığı görüşmede nöbetçi müdür "yönetmelikten kaynaklı olarak, aynı koridorda aynı örgüt kapsamında tutuklu bulunan 3 oda bulunamayacağı gerekçesiyle oda değişimi yapmak istediklerini, mahpusların 2 oda değişimini kabul edip, son odayı değiştirmeyi kabul etmediklerini, bunun üzerine yapılan eyleme orantılı bir şekilde güç kullanarak müdahale edildiğini, 30 mahpusun süngerli odaya alındığını ve yarım saat sonra geri odalarına götürüldüğünü" diyerek olayı doğrulamıştır. Nöbetçi müdür ayrıca infaz koruma memurları tarafından 3 mahpusun hakaret ve darba maruz kaldığı iddiasının sorulması üzerine nöbetçi müdür tarafından birçok mahpusun darp ve cebir raporu için sağlık birimine çıkmadığı, çıkanlara ise herhangi bir rapor verilmediğini aktarmıştır.

Anayasa ve uluslararası sözleşmelerle yasaklanan işkence ve kötü muameleye dair kararlar mutlak niteliktedir.. Buna rağmen son dönemlerde cezaevlerinde yaşanan ihlalleri devletin temel yükümlülüklerini yerine getirmedeğini göstermektedir

Bu bağlamda;

1 - Van F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundaki mahkûmlara yaşatılan işkence ve kötü muameleyle ilgili Bakanlığınızda hangi bilgiler bulunmaktadır?

2 - Van F Tipi Hapishanesi'nde kalabalık gruplar halinde mahpusların odalarına girilerek mahpusların rızası dışında oda değişikliklerinin yapılmak istenmesi, kabul etmeyen mahpusların darp edilmesi ve hakarete uğraması, 45 mahpusun pandemi kuralları, sosyal mesafe ve diğer tedbirler hiçe sayılarak kalabalık gruplar halinde süngerli odaya götürülmesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. maddesi ve Anayasa'nın 17. Maddesi, AHİM içtihatları, 5275 Sayılı Kanun ve Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Avrupa Cezaevi Kuralları hakkında (2006) 2 no'lu Tavsiye Kararına aykırılık teşkil etmiyor mu? Bu bağlamda Bakanlığınızca etkin bir soruşturma başlatılacak mıdır?

3- Van F Tipi Cezaevinde 45 mahkûma yönelik gerçekleştirilen işkence ve kötü muamelenin failleri tespit edilmiş midir? Edildi ise söz konusu failler hakkında herhangi bir yasal süreç başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa bu süreç hangi aşamadadır?

4- Son dönemde çoğu cezaevinde gittikçe artan hak ihlalleri ile Anayasa ve uluslararası sözleşmelerle işkence yasağını düzenleyen hükümler yok sayılmıştır. Söz konusu bu hukuksuzluğun giderilmesi adına Anayasa ve uluslararası sözleşmelerin ilgili hükümleri hayata geçirilecek midir?